

SAK 08/03

REGULERING AV FISKE ETTER TORSK I NORDSJØEN I 2003.

1 SAMMENDRAG AV FISKERIDIREKTØRENS FORSLAG FOR 2003.

Fiskeridirektøren foreslår at fisket etter torsk i Nordsjøen blir regulert med differensierte maksimalkvoter etter lengde pr. fartøy for konvensjonelle fartøy i gruppe I. I gruppe II blir fartøyene regulert med en generell maksimalkvote. For konvensjonelle fartøy over 28 meter og som ikke er i gruppe I foreslår Fiskeridirektøren at torskefisket reguleres med en bifangstregel. For fartøy som fisker torsk med trål foreslår Fiskeridirektøren at det innføres et forbud mot et direkte torskefiske, og at fisket for trålerne reguleres med en bifangstregel på 2,5 % tillatt innblanding av torsk i fangstene.

I dette reguleringsforslaget legger Fiskeridirektøren til grunn at det blir vedtatt en adgangsregulering av det konvensjonelle fisket etter torsk i Nordsjøen som er i tråd med Fiskeridirektørens forslag oversendt Fiskeridepartementet 29. april 2003.

2 INNLEDNING

Norge og EU ble 20. desember 2002 enige om en totalkvote (TAC) for torsk i Nordsjøen på et rekordlavt nivå. Norsk kvote blir dermed mindre enn hva vi tradisjonelt har fisket i et fritt fiskeri. Tabell 1 under viser hvordan fisket av nordsjøtorsk har korrespondert med forskernes anbefalinger og avtalt TAC mellom Norge og EU. I samme tabell vises også utviklingen i de norske kvotene og norsk fangst.

Tabell 1: Torsk i Nordsjøen, ACFM-anbefalinger, avtalt TAC og fangst - tonn.

År	Anbefaling	Avtalt TAC	ACFM - fangst ¹	Norsk kvote ²	Norsk fangst
1996	141 000	130 000	106 600	12 440	5 894
1997	135 000	115 000	102 200	9 850	6 700
1998	153 000	140 000	122 100	14 110	6 764
1999	125 000	132 400	78 400	11 770	7 838
2000	79 000	81 000	59 100	7 190	6 786
2001	0	48 600	41 000	7 780	4 408
2002	0	49 300		7 080	5 120
2003	0	27 300		4 215	2.794 ³

I tillegg må vi ta hensyn til bifangst av torsk fra andre land som ikke har fått en torskekvote av Norge. Om vi antar at bifangsten av torsk i andre fiskerier for Polen, Grønland og Færøyene, er på nivå med 2002 (101 tonn), så disponerer Norge et kvantum for norske fartøy på 4.114

¹ Hentet fra ACFMs rådgivning i oktober 2002.

² Norsk kvote etter kvotebytter med EU og Sverige. Norge har i utgangspunktet 17 % av TAC på torsk i Nordsjøen.

³ Pr. uke 19/20 2003.

tonn i 2003. I fortsettelsen legges dette til grunn. Vi har dermed et reguleringsbehov på 1 006 tonn eller 19,6 % i forhold til 2002.

3 BESTANDSSITUASJONEN FOR TORSK I NORDSJØEN I 2003.

For 2003 uttaler ACFM at bestanden av torsk er utenfor sikre biologiske grenser. Gytebestanden har vært under føre var nivået (B_{pa}) siden 1984, og siden 1990 har gytebestanden vært på nivået rundt B_{lim} (den laveste gytebestand som antas å gi rimelig god rekruttering). Gytebiomassen for 2002 er estimert til å være det historisk laveste observerte nivået, ca. 38.000 tonn. Fiskedødeligheten er fremdeles på historisk høyt nivå, og har vært over føre var nivået for dødeligheten (F_{pa}) siden tidlig på 80-tallet. I alle årene i perioden 1996 - 2001 har fiskedødeligheten vært over F_{lim} (fiskedødeligheten som kan føre til bestandskollaps). Med unntak av 1996 har rekrutteringen til bestanden vært under gjennomsnittet i alle årene siden 1987. De to dårligste årsklassene som noen gang er registrert, er årsklassene 1997 og 2000.

På grunn av de lave bestandsestimatene, den høye fiskedødeligheten og den dårlige rekrutteringen, anbefaler ACFM at alt konsumfiske etter torsk stoppes i 2003, både i de fiskeriene hvor torsk er målart og i de fiskerier der den fiskes som bifangst. I andre fiskerier hvor torsk opptrer som uunngåelig bifangst bør det innføres strenge restriksjoner på fangst og utkast av torsk. Tiltakene må virke inntil det er klare bevis for at bestanden er i ferd med å gjenoppbygges.

4 GJENOPPBYGGINGSPLANEN FOR TORSK

Med hensyn til hva som er gjort vedrørende gjenoppbyggingsplanen for torsk i Nordsjøen frem til og med 2002, vises det her til reguleringsrådssak nummer 28/02. I kvoteavtalen mellom Norge og EU av 20. desember 2002 var det enighet om å videreføre dette arbeidet. Det ble blant annet gitt et vidt mandat til en arbeidsgruppe som skulle gjennomgå fangstdata og tekniske reguleringer for Nordsjøen, med tanke på å foreslå ytterligere tiltak for å bedre beskatningsmønsteret for bunnfisk i Nordsjøen. Basert på arbeidsgruppens anbefalinger tar Norge og EU sikte på å bli enige om felles tiltak som kan tre i kraft fra 2004.

5 OVERSIKT OVER NORSK TORSKEFISKE I NORDSJØEN.

Tabell 2 viser en oversikt av alt norsk torskefiske i Nordsjøen fordelt på trål, konvensjonelle redskaper og estimerte oppmalte bifangst i industritrålfisket.

Tabell 2: Norsk torskefiske i Nordsjøen.

År	Trål	Konvensjonell	Bifangst	Totalt
1996	1 525	4 344	25	5 894
1997	1 582	4 233	886	6 700
1998	1 430	4 393	941	6 764
1999	1 504	5 928	406	7 838
2000	1 242	5 166	378	6 786
2001	1 020	3 297	91	4 408
2002	1 220	3 876	24	5 120
2003 ⁴	824	1 971	3 ⁵	2 798
Totalt	10 347	33 208	2 754	46 308
% av totalen	22	72	6	100

Totalfangsten av norske fartøy var lenge stabil på 6 000 – 7 000 tonn årlig, hvorav fartøy som fisker med konvensjonelle redskaper i perioden 1996 – 2002 fisket i gjennomsnitt ca. 72 % av totalfangsten. Det har imidlertid skjedd en klar reduksjon i totalfangsten for norske fartøy de 2 siste årene. Det er grunn til å tro at hovedårsaken til nedgangen er forverringen i bestandssituasjonen.

6 REGULERING AV TRÅLFISKET ETTER TORSK I NORDSJØEN I 2003

6.1 REGULERINGSBEHOV

Med de forutsetninger som er gitt under punkt 2 disponerer altså norske fiskere 4.114 tonn torsk i Nordsjøen i 2003. Som nevnt over medfører dette at det er et stort reguleringsbehov i Nordsjøen. Fiskeridirektøren har som målsetting å skjerme det tradisjonelle konvensjonelle direkte torskefisket i størst mulig grad. Imidlertid vil det bli fisket torsk som bifangst i andre fiskerier også, og dette må det tas hensyn til ved innføring av kvotereguleringer i fisket.

I sitt ad hoc forslag til kvoteregulering av torsk i Nordsjøen i 2003, har Norges Fiskarlag foreslått fordeling av den norske disponible kvoten som vist i tabell 3. Den konvensjonelle kvoten fordeles med de foreslåtte andelene etter at 100 tonn er avsatt til gruppe II.

Tabell 3: Norges Fiskarlags forslag til ad hoc gruppekvote i 2003.

Fartøygruppe	Kvoteandel	Gruppekvote
Trålgruppen	25 %	1 028 tonn
Konvensjonelle fartøy	75 %	3 076 tonn
Fordeling konv. kvote		
Fartøy over 28 m	39 %	1 161 tonn
Fartøy under 28 m	61 %	1 876 tonn
Fartøy i gruppe II		100 tonn

⁴ Fangsttall pr. uke 19/20 2003.

⁵ Estimert pr. mars 2003

Etter Fiskeridirektørens vurdering vil Norges Fiskarlags forslag til fordeling av torskekvoten ikke dekke trålerne bifangst av torsk i andre fiskerier. Tabell 4 nedenfor viser gir Fiskeridirektoratets estimat over trålerne bifangstbehov i 2003, mens tabell 5 viser det estimerte reguleringsbehovet for det konvensjonelle fisket. Hvis man følger Norges Fiskarlags forslag, og ikke tildeler trålerne mer enn ca. 1.000 tonn torsk i 2003, vil man sannsynligvis bli nødt til å stoppe andre viktige fiskerier som blant annet industrifisket, seifisket og rekefisket før kvotene i disse fiskeriene er oppfisket. Beregningene av bifangstbehov for de ulike trålerflåtene må etter Fiskeridirektørens oppfatning kunne betraktes som minimumsestimater.

Tabell 4: Estimert bifangstbehov i 2003

Bifangstbehov	Tonn
Seitrålere	929
Rekestrål/krepsetrål	123
Bomtrål	24
Industritrål (konsum og oppmaling)	413
Totalt	1 489
Konvensjonelt fiske	2 625

Med en avsetning på ca. 1.500 tonn til trålerne, som er Fiskeridirektørens estimat for trålerne bifangstbehov (jf. tabell 4), så vil det gjenstå ca. 2.600 tonn til det konvensjonelle fisket. Sett i forhold til det kvantum som er fisket av den konvensjonelle flåten de senere årene, foreligger det således et betydelig reguleringsbehov, se tabell 5. For å beregne bifangst av torsk i seitrålfisket har vi benyttet den innblandingsprosenten (1,6 %) man hadde i seifisket i 2002 på årets kvote. For å beregne bifangsten av torsk i reke- og krepstrål, bomtrål og industritrål har vi benyttet fjorårets fangsttall som etstimat (se også tabell 6).

Tabell 5: Reguleringsbehov for konvensjonelle fartøy:

I forhold til 2002:	1 200
I forhold til 2001:	672
I forhold til 2000:	2 541

Fiskeridirektøren foreslår at det av den norske kvoten i utgangspunktet avsettes 2.625 tonn til et fiske med konvensjonelle redskaper.

Fiskeridirektøren vil understreke at dette er et ad hoc arrangement for 2003 og ikke et forslag til en permanent fordeling av den norske torskekvoten i Nordsjøen mellom ulike flåtegrupper. Fiskeridirektøren vil følge utviklingen i fisket nøye, og hvis det viser seg at det estimerte bifangstbehovet til Norge og 3. land er satt for høyt, bør det være mulig å la konvensjonelle fartøy fiske utover 2 625 tonn.

Fiskeridirektøren foreslår at det konvensjonelle fisket kan stoppes når det avsatte kvantumet på 2.625 tonn er oppfisket, eller når den norske totalkvoten er oppfisket.

6.2 KONSUMTRÅL – HERUNDER STORMASKET TRÅL

Tabell 6 under gir en oversikt over det norske trålfiske etter nordsjøtorsk i årene 1996 – 2002 fordelt på ulike trålraskaper.

Tabell 6: Norsk trålfiske etter nordsjøtorsk - tonn

År	Bomtrål	Stormasket trål	Industritrål ⁶	Krepsetrål	Reketrål	Totalt
1996	49	707	366	1	401	1 525
1997	125	948	217	-	292	1 582
1998	173	827	144	-	286	1 430
1999	113	645	288	5	453	1 504
2000	35	409	637	11	150	1 242
2001	34	362	456	8	160	1 020
2002	24	660	413	3	120	1 220
2003 ⁷	10	632	122	5	55	824
Totalt	563	5 190	2 643	33	1 917	10 347
% av totalen	5,4 %	50,2 %	25,5 %	0,3 %	18,5 %	100 %

Av den norske totalfangsten av nordsjøtorsk utgjør fangst med reketrål ca. 4,3 %, mens fangst andelen til industritrålen er ca. 5,8 % over perioden 1996 -2002. I reketrålfiske brukes gjerne rist for å sortere ut stor fisk som torsk og breiflabb. Den utsorterte fangsten fanges ofte opp av et ledegarn eller en oppsamlingspose. I rekefiske nord for 62° N er dette forbudt. Fiskeridirektørens prinsipielle oppfatning er at det er betenkelig at det drives tråling etter konsumfisk med småmasket trål. Som vi ser av tabell 6 gjelder dette både industri-, krepse- og reketrål.

Norge har i liten grad drevet et direkte torskefiske i Nordsjøen med trål. Det aller meste av den trålfangede nordsjøtorsken er fisket som bifangst i andre fiskerier. Under stormasket trål kommer bifangst av torsk i det direkte seifiske i Nordsjøen. Selv om bifangstprosenten av torsk er meget lav, blir det flere hundre tonn årlig på grunn av at de norske seikvotene i Nordsjøen er rimelig høye.

For å hindre at det utvikler seg et nytt fiskeri i Nordsjøen foreslår Fiskeridirektøren at det innføres et forbud mot et direkte trålfiske etter torsk i Nordsjøen.

Det vil være vanskelig å totalt unngå en viss minimumsinnblanding av torsk i fiske etter andre arter i Nordsjøen. Det bør derfor etter Fiskeridirektørens oppfatning være tillatt med noe bifangst av torsk i de ulike trålfiskeriene i Nordsjøen, og etter Fiskeridirektørens oppfatning bør det være samme bifangstregel for alle trålfiskerier i Nordsjøen. Norges Fiskerilag har foreslått en bifangstprosent på 2,5 %, som skal avregnes ved landing. Hvis denne bifangstprosenten overskrides bør det være krav om å skifte fiskefelt.

⁶ Industritrålernes torskefiske til konsum

⁷ Fangsttall pr. uke 19/20 2003.

Fiskeridirektøren foreslår at det er maksimalt skal være tillatt med inntil 2,5 % bifangst av torsk i det enkelte hal og ved landing i samtlige trålfisket etter andre arter i Nordsjøen.

6.3 INDUSTRITRÅL

Tabell 7 under gir en oversikt over beregnet oppmalt bifangst av nordsjøtorsk og andre utvalgte bunnfiskarter i industritrålfisket i Nordsjøen. Tallene er beregnet av Havforskningsinstituttet basert på Fiskeridirektoratets prøvetakning av industritrålfangster i Nordsjøen.

Tabell 7: Bifangst (tonn) av bunnfisk i industritrålfiske i Nordsjøen.

År	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003 ⁸
Torsk	25	886	941	406	378	91	24	3
Hyse	1.300	4.359	4 925	2 931	4 810	2 844	1 608	199
Sei	49	3 228	1 056	1 815	6 337	2 753	7 400	414
Hvitting	500	1 193	1 341	1 310	2 145	938	1 766	146
Rødspette	0	40	83	46	49	54	2	0

Industritrålerne beskatter altså torsken både som råstoff til oppmaling, men også ved at stor torsk sorteres ut av fangstene og leveres til konsum, som vist i tabell 5.

Med hensyn til industritrålerne er det Fiskeridirektørens oppfatning at områdebegrensninger og dybdebegrensninger er de tiltak som vil være de mest effektive tiltakene for å begrense bifangst av konsumfisk. Etter hva Fiskeridirektøren forstår vil det aller meste av bifangsten av yngel/småfisk av konsumarter forsvinne om industritrålerne forbys å fiske på grunnere vann enn 200 meter. En permanent dybdebegrensning/områdebegrensning ville kunne bli overvåket ved hjelp av satellittspringssystemet.

Under henvisning til det pågående arbeidet mellom Norge og EU, vil Fiskeridirektøren avvende resultatene av dette arbeidet før det foreslås ytterligere reguleringstiltak for denne flåtegruppen.

6.4 REKE- OG KREPSETRÅL

Fiskeridirektøren vil avvende resultatene fra arbeidsgruppen mellom Norge og EU før han vil foreslå ytterligere tiltak for disse flåtegruppene. Et forbud mot bruk av ledegarn/oppsamlingspose og et påbud om bruk av rist kan være aktuelle tiltak. Innføring av en lav bifangstprosent, som foreslått over i punkt 6.2, vil indirekte kunne oppmuntre til frivillig bruk av rist og fjerning av oppsamlingspose/ledegarn.

⁸ Tall fra prøvetakningsprogrammet pr. mars 2003.

6.5 BOMTRÅL

Tabell 5 viser at det er begrensede kvanta av torsk som er fisket av disse fartøyene de siste årene. Bomtrålerne fisker stort sett i de sørligste områdene av Nordsjøen, og fartøyene må derfor til enhver tid følge gjeldende regelverk for bomtrålere i EU-sonen. Siden bomtrålerne i svært liten grad opptrer i norske farvann vil Fiskeridirektøren ikke foreslå at det fra norsk side innføres ytterligere norske regler for denne fartøygruppen i denne omgang.

6.6 KONVENSJONELT FISKE ETTER NORDSJØTORSK

Tabell 8 under gir en oversikt over det norske konvensjonelle fiske etter nordsjøtorsk i årene 1996 – 2002 fordelt på redskapsgrupper.

Tabell 8: Konvensjonelt fiske etter nordsjøtorsk.

År	Autoline	Annen line	Garn	Snurrevad	Annet	Totalt
1996	1 361	315	2 321	229	119	4 344
1997	1 008	176	2 703	262	85	4 233
1998	1 828	93	2 197	201	74	4 393
1999	2 927	86	2 365	488	62	5 928
2000	1 963	46	2 496	596	65	5 166
2001	930	121	1 831	348	68	3 297
2002	1 309	168	2 090	262	47	3 876
2003 ⁹	826	42	893	195	15	1 971
Totalt	12 152	1 047	16 896	2 581	535	33 208
% av totalen	37 %	3 %	51 %	8 %	2 %	100 %

Av det konvensjonelle fisket etter torsk i Nordsjøen utgjør garnfisket ca. 50 %. Fangstnivået for garnfartøyene har vært stabilt, mens det har variert mer for linefartøyene.

Fiskeridepartementet vil i løpet av våren vedta en adgangsregulering av det konvensjonelle fisket etter torsk i Nordsjøen. Fiskeridirektøren legger i dette reguleringsforslaget til grunn at adgangsreguleringen er i tråd med Fiskeridirektørens eget forslag. Det innebærer at fartøy over 11 meter som har fisket og levert mer enn et kvantumskrav i løpet av årene 2000 – 2002 får i følge dette forslaget adgang til å delta i en gruppe I. Andre fartøy under 28 meter blir regulert i en gruppe II. Fartøy over 28 meter som ikke er kvalifisert til deltakelse i gruppe I vil ikke ha anledning til å drive et direkte torskefiske i Nordsjøen, heller ikke i gruppe II. Hvis Fiskeridepartementets vedtak avviker fra Fiskeridirektørens forslag vil man måtte justere de foreslåtte maksimalkvoter i tabell 9.

Fiskeridirektøren foreslår at fartøy over 28 meter som ikke er kvalifisert til å delta i gruppe I har anledning til å ha opp til 10 % bifangst av torsk i fisket etter andre arter i Nordsjøen.

I garnfisket etter sei i Nordsjøen hadde fartøy over 28 meter en innblanding på ca. 6 % torsk i hovedområde 42 i 2002. Tilsvarende prosent for linefartøy over 28 meter var ca. 8 % i sitt fiske etter lange og brosme.

⁹ Fangsttall pr. uke 19/20 2003.

På grunn av at kvotereguleringen blir innført sent på året er det nødvendig å innføre strenge kvotebegrensninger nå for å forhindre en stopp i det direkte konvensjonelle torskefisket tidlig på høsten. Som vi ser av tabell 1 har Norge allerede fisket ca. 2.800 tonn av totalt disponibelt kvantum på 4.114 tonn for norske fartøy. Av det foreslåtte avsatte kvantumet på 2.625 tonn for konvensjonelle fartøy er det pr. uke 19/20 fisket 1971 tonn. Det gjenstår således kun 654 tonn av den foreslåtte avsetningen til konvensjonelle fartøy i 2003.

Fiskeridirektøren minner om at han 21. januar 2003, etter en høringsrunde blant Reguleringsrådets medlemmer, foreslo at det ble innført en midlertidig maksimalkvoteregulering av torskefisket i Nordsjøen. Dette forslaget ble ikke tatt til følge.

Fiskeridirektøren foreslår at det konvensjonelle fisket etter torsk i Nordsjøen reguleres med maksimalkvoter som vist i tabell 9:

Tabell 9: Maksimalkvoter for konvensjonelle fartøy i 2003.

Fartøygruppe:	Antall fartøy	Maksimalkvote	Herav garantert kvote
Gruppe I: 11 – 21 m	18	25 tonn	4 tonn
Gruppe I: over 21 m	39	100 tonn	4 tonn
Gruppe II: under 28 m	ca.1 200	10 tonn	4 tonn

For å ivareta det tradisjonelle kystfisket foreslår Fiskeridirektøren at fartøy kan fortsette fiske innenfor en garantert andel av maksimalkvoten på 4 tonn selv om fisket er stoppet.

Fiskeriet har med Fiskeridirektørens forslag til maksimalkvoter en teoretisk overregulering på ca. 520 % om vi tar utgangspunkt i en avsetning på 2.625 tonn til konvensjonelle fartøy. Selv om det er svært stor overregulering i fiskeriet vil mange fartøy som har drevet et aktivt torskefiskeri i Nordsjøen få store begrensninger i sitt tradisjonelle fiske. Tabell 10 gir en oversikt over hvor mange som med de foreslåtte kvotene må avslutte sitt fiske umiddelbart. At de har fisket over maksimalkvotene vil naturligvis ikke få tilbakevirkende kraft. Tabell 10 gir dessuten en indikasjon på hvor mange fartøy som vil kunne komme til å merke en regulerings effekt av Fiskeridirektørens forslag til maksimalkvoter.

Tabell 10: Fangstfordeling på lengdegrupper pr. uke 19/20.

Fartøygruppe:	Antall deltakende fartøy	Fangst - tonn	Foreslåtte maksimalkvoter	Antall fartøy som i 2003 har fisket over de foreslåtte maksimalkvotene:	Antall fartøy som i 2002 fisket mer enn de foreslåtte maksimalkvotene i 2003:
Fartøy u/11m	495	371	10 tonn	1	8
Fartøy 11-21m gr. I	70	272	25 tonn	0	6
Fartøy 21-28m gr. I	16	400	100 tonn	0	5
Fartøy o/28m gr. I	23	880	100 tonn	4	2
	604	1923		5	21

Fiskeridirektøren foreslår at det etter en eventuell stopp i det direkte fiske etter torsk med konvensjonelle redskaper vil være tillatt med 10 % av torsk i fisket etter andre arter.

Det forslås at Fiskeridirektøren kan foreta endringer av maksimalkvotene, og foreta de endringer av de andre reguleringsbestemmelsene som er nødvendig for å oppnå en hensiktsmessig avvikling av fisket.